



Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2019/711 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu sredstava za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih 1
- ★ Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004 4

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/413/PUP 18

II. *Nezakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/714 od 7. ožujka 2019. o zamjeni Priloga I. i izmjeni priloga II. i VII. Uredbi (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o građanskoj inicijativi 30

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2019/711 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 17. travnja 2019.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu sredstava za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 177.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ utvrđuju se zajednička i opća pravila koja se primjenjuju na europske strukturne i investicijske fondove.
- (2) Općim proračunom Europske unije za financijsku godinu 2019. ⁽⁴⁾ izmijenjen je ukupni iznos sredstava za Inicijativu za zapošljavanje mladih povećanjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih u 2019. za 116,7 milijuna EUR prema tekućim cijenama i povećanjem ukupnog iznosa odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih za cijelo programsko razdoblje na 4 527 882 072 EUR prema tekućim cijenama.
- (3) Za 2019. dodatna sredstva u iznosu od 99 573 877 EUR prema cijenama iz 2011. financiraju se iz ukupne razlike za obveze unutar granice višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020.
- (4) Primjereno je predvidjeti posebne mjere kako bi se olakšala provedba Inicijative za zapošljavanje mladih zbog uznapredovale faze provedbe operativnih programa za programsko razdoblje 2014.–2020.
- (5) S obzirom na hitnost provedbe izmjene programa potpore Inicijativi za zapošljavanje mladih kako bi se uključila dodatna sredstva za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih do kraja 2019., ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
- (6) Uredbu (EU) br. 1303/2013 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

⁽¹⁾ Mišljenje od 22. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

⁽⁴⁾ SL L 67, 7.3.2019., str. 1.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 1303/2013 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 91. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Sredstva za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju dostupna za proračunsku obvezu za razdoblje 2014.–2020. iznose 330 081 919 243 EUR prema cijenama iz 2011., u skladu s godišnjom raščlambom navedenom u Prilogu VI., od čega 325 938 694 233 EUR čine ukupna sredstva dodijeljena EFRR-u, ESF-u i Kohezijskom fondu, a 4 143 225 010 EUR čine posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih. U svrhu programiranja i kasnijeg uključivanja u proračun Unije, iznos sredstava za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju indeksira se za 2 % godišnje.”;

2. u članku 92. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Sredstva za Inicijativu za zapošljavanje mladih iznose 4 143 225 010 EUR iz posebne dodjele za Inicijativu za zapošljavanje mladih, od čega 99 573 877 EUR čine dodatna sredstva za 2019. Navedena sredstva dopunjuju se ciljanim ulaganjima iz ESF-a u skladu s člankom 22. Uredbe o ESF-u.

Države članice koje ostvaruju korist od dodatnih sredstava za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih za 2019., kako je navedeno u prvom podstavku, mogu zatražiti prijenos do najviše 50 % dodatnih sredstava za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih ESF-u kako bi se osigurala odgovarajuća ciljana ulaganja iz ESF-a, kako se zahtijeva člankom 22. Uredbe o ESF-u. Takav se prijenos obavlja u korist odgovarajućih kategorija regija koje odgovaraju kategorizaciji regija prihvatljivih za povećanje posebne dodjele za Inicijativu za zapošljavanje mladih. Države članice zahtijevaju prijenos u zahtjevu za izmjenu programa u skladu s člankom 30. stavkom 1. ove Uredbe. Ne mogu se prenositi sredstva dodijeljena za prethodne godine.

Drugi podstavak ovog stavka primjenjuje se na sva dodatna sredstva za posebnu dodjelu za Inicijativu za zapošljavanje mladih kojima se sredstva povećavaju na više od 4 043 651 133 EUR.”.

3. Prilog VI. zamjenjuje se tekстом navedenim u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

PRILOG

„PRILOG VI.

GODIŠNJA RAŠČLAMBA ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA U RAZDOBLJU OD 2014. DO 2020.

Prilagođeni godišnji profil (uključujući dodatno financiranje za Inicijativu za zapošljavanje mladih)

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Ukupno
(u EUR) cijene iz 2011.	34 108 069 924	55 725 174 682	46 044 910 736	48 027 317 164	48 341 984 652	48 811 933 191	49 022 528 894	330 081 919 243”

UREDBA (EU) 2019/712 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2019.****o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Zrakoplovstvo ima ključnu ulogu u gospodarstvu Unije i svakodnevnom životu njezinih građana te je jedan od najuspješnijih i najdinamičnijih sektora gospodarstva Unije. Snažan je pokretač gospodarskog rasta, otvaranja radnih mjesta, trgovine i turizma te povezanosti i mobilnosti za poduzeća i građane, a posebice na unutarnjem zrakoplovnom tržištu Unije. U posljednjim je desetljećima rast usluga zračnog prijevoza znatno doprinio poboljšanju povezanosti unutar Unije i s trećim zemljama te je snažan pokretač gospodarstva Unije.
- (2) Zračni prijevoznici Unije u središtu su globalne mreže koja Europu povezuje unutar njezinih granica i s ostatkom svijeta. Trebalo bi im biti omogućeno natjecanje sa zračnim prijevoznicima trećih zemalja u okružju otvorenog i poštenog tržišnog natjecanja. To je nužno kako bi se ostvarile koristi za potrošače, održali uvjeti kojima se omogućuje visoka razina zračne povezanosti Unije te osigurali transparentnost, ravnopravni uvjeti i daljnja konkurentnost zračnih prijevoznika Unije, kao i visoka razina kvalitetnih radnih mjesta u zrakoplovnoj industriji Unije.
- (3) U kontekstu povećanog tržišnog natjecanja među akterima zračnog prijevoza na globalnoj razini, pošteno tržišno natjecanje neophodno je opće načelo pri obavljanju usluga međunarodnog zračnog prijevoza. To je načelo posebno potvrđeno Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu od 7. prosinca 1944. („Čikaška konvencija”) u čijoj je preambuli istaknuta potreba da usluge međunarodnog zračnog prijevoza budu uspostavljene na temelju jednakih mogućnosti. U članku 44. Čikaške konvencije navedeno je i da je cilj Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) poticanje razvoja međunarodnog zračnog prijevoza i to osiguravanjem primjerenih mogućnosti sudjelovanja zračnih prijevoznika svake države ugovornice u međunarodnom zračnom prometu i izbjegavanjem diskriminacije među državama ugovornicama.
- (4) Načelo poštenog tržišnog natjecanja ustaljeno je u Uniji, u kojoj prakse kojima se narušava tržišno natjecanje podliježu pravu Unije na temelju kojeg se zračnim prijevoznicima Unije i onima iz trećih zemalja koji posluju u Uniji, jamče jednake mogućnosti i uvjeti poštenog tržišnog natjecanja.
- (5) Međutim, usprkos stalnim naporima Unije i nekih trećih zemalja, načela poštenog tržišnog natjecanja još nisu definirana posebnim multilateralnim pravilima, osobito u okviru ICAO-a ili sporazumâ Svjetske trgovinske organizacije (WTO) kao što su Opći sporazum o trgovini uslugama (GATS) i njegov Prilog o uslugama zračnog prijevoza iz čijih su područja primjene uglavnom isključene usluge zračnog prijevoza.

⁽¹⁾ SL C 197, 8.6.2018., str. 58.⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 14. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

- (6) Stoga bi trebalo u okviru ICAO-a i WTO-a više nastojati aktivno podupirati uspostavu međunarodnih pravila kojima bi se zajamčili uvjeti poštenog tržišnog natjecanja među svim zračnim prijevoznicima.
- (7) Pošteno tržišno natjecanje među zračnim prijevoznicima trebalo bi se po mogućnosti rješavati u okviru sporazumâ o zračnom prometu ili zračnom prijevozu s trećim zemljama. Međutim, u većini sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu sklopljenih između Unije ili njezinih država članica ili oboje, s jedne strane, i trećih zemalja, s druge strane, do sada nisu predviđena primjerena pravila poštenog tržišnog natjecanja. Trebalo bi stoga poduzeti jače napore kako bi se u pregovorima dogovorilo uključivanje klauzula o poštenom tržišnom natjecanju u postojeće i buduće sporazume o zračnom prometu ili zračnom prijevozu s trećim zemljama.
- (8) Pošteno tržišno natjecanje među zračnim prijevoznicima može se osigurati i odgovarajućim zakonodavstvom Unije, kao što su Uredba Vijeća (EEZ) br. 95/93 ⁽³⁾ i Direktiva Vijeća 96/67/EZ ⁽⁴⁾. U pogledu načela da pošteno tržišno natjecanje pretpostavlja zaštitu zračnih prijevoznika Unije od određenih praksi trećih zemalja ili prijevoznika iz trećih zemalja, to je pitanje prethodno bilo predmetom Uredbe (EZ) br. 868/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾. Međutim, Uredba (EZ) br. 868/2004 pokazala se nedovoljno učinkovitom u pogledu njezina osnovnog cilja osiguravanja poštenog tržišnog natjecanja. To je posebno slučaj u pogledu nekih njezinih pravila koja se odnose na definiciju dotičnih praksi, osim subvencioniranja, te u pogledu zahtjeva za pokretanje i provođenje istraga. Osim toga, Uredbom (EZ) br. 868/2004 nije postignuta komplementarnost sa sporazumima o zračnom prometu ili zračnom prijevozu kojih je Unija stranka. S obzirom na broj i važnost izmjena koje bi bile potrebne za rješavanje tih pitanja, primjereno je zamijeniti Uredbu (EZ) br. 868/2004 novim aktom.
- (9) Konkurentnost sektora zrakoplovstva Unije ovisi o konkurentnosti svakog dijela vrijednosnog lanca u zrakoplovstvu i može se održati samo komplementarnim skupom politika. Unija bi trebala sudjelovati u konstruktivnom dijalogu s trećim zemljama kako bi se pronašla osnova za pošteno tržišno natjecanje. U tom pogledu, učinkoviti, proporcionalni i odvrćući propisi i dalje su potrebni za održavanje uvjeta kojima se omogućuje visoka razina povezanosti Unije i za osiguranje poštenog tržišnog natjecanja sa zračnim prijevoznicima trećih zemalja. U tu bi svrhu Komisiji trebalo dodijeliti ovlast za provedbu istrage i, prema potrebi, poduzimanje mjera. Takve bi mjere trebale biti dostupne ako prakse kojima se narušava tržišno natjecanje uzrokuju štetu zračnim prijevoznicima Unije.
- (10) Diskriminacija bi mogla uključivati situacije u kojima se prema zračnom prijevozniku Unije postupa različito bez objektivnog opravdanja, a posebice postupa različito u vezi sa sljedećim: cijenama zemaljskih usluga i pristupa njima; infrastrukturom zračne luke; uslugama u zračnoj plovidbi; dodjelom slotova; administrativnim postupcima poput postupaka dodjele viza za osoblje stranog zračnog prijevoznika; detaljnim aranžmanima prodaje i distribucije usluga zračnog prijevoza; ili bilo kojim drugim pitanjima u vezi s obavljanjem poslovanja poput opterećujućih postupaka carinjenja ili bilo kojom drugom nepoštenom praksom financijske ili operativne naravi.
- (11) Prema ovoj Uredbi postupak bi trebalo zaključiti bez kompenzacijskih mjera ako je njihovo donošenje protivno interesu Unije, posebno uzimajući u obzir njihov učinak na druge osobe, osobito potrošače ili poduzetnike u Uniji, kao i njihov učinak na visoku razinu povezanosti širom Unije. Pri procjeni interesa Unije posebnu pozornost trebalo bi obratiti na položaj država članica koje se za povezanost s ostatkom svijeta ili isključivo ili u velikoj mjeri oslanjaju na zračni prijevoz te bi trebalo osigurati dosljednost s ostalim područjima politika Unije. Isto tako, postupak bi trebalo zaključiti bez mjera ako zahtjevi za takve mjere nisu ili više nisu ispunjeni.
- (12) Pri određivanju toga bi li donošenje kompenzacijskih mjera bilo protivno interesu Unije Komisija bi trebala uzeti u obzir stajališta svih zainteresiranih strana. Kako bi se organizirala savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama i kako bi im se dala mogućnost da budu saslušane, u obavijesti o pokretanju istrage trebalo bi navesti rokove za dostavu informacija ili za traženje saslušanja. Zainteresirane strane trebale bi biti upoznate s uvjetima objavljivanja informacija koje pružaju te imati pravo odgovoriti na primjedbe drugih strana.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 95/93 od 18. siječnja 1993. o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice (SL L 14, 22.1.1993., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 868/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o zaštiti od subvencija i nepravednih praksi određivanja cijena koje uzrokuju štetu zračnim prijevoznicima Zajednice koji pružaju usluge zračnog prijevoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice (SL L 162, 30.4.2004., str. 1.).

- (13) Kako bi Komisija bila odgovarajuće obaviještena o mogućim elementima kojima se opravdava pokretanje istrage, svaka država članica, zračni prijevoznik Unije ili udruženje zračnih prijevoznika Unije trebali bi imati pravo na podnošenje pritužbe koja bi se trebala rješavati u razumnom roku.
- (14) Radi osiguravanja učinkovitosti ove Uredbe ključno je da Komisija može pokrenuti postupak na temelju pritužbe uz predočenje dokaza *prima facie* o opasnosti od štete.
- (15) Tijekom istrage Komisija bi trebala razmotriti prakse kojima se narušava tržišno natjecanje u odgovarajućem kontekstu. S obzirom na raznovrsnost mogućih praksi, u pojedinim bi slučajevima praksa i njezini učinci mogli biti ograničeni na aktivnosti zračnog prijevoza na linijama između dva grada, dok bi u drugim slučajevima moglo biti od važnosti razmotriti praksu i njezine učinke na širu mrežu zračnog prijevoza.
- (16) Važno je osigurati da se istraga može proširiti na najveći mogući broj relevantnih elemenata. U tu bi svrhu Komisiji trebalo omogućiti provedbu istraga u trećim zemljama, podložno suglasnosti dotičnih subjekata iz treće zemlje te u nedostatku prigovora tih trećih zemalja. Zbog istog bi razloga i u istu svrhu države članice trebale biti dužne Komisiji pružiti potporu koliko god mogu. Komisija bi istragu trebala zaključiti na temelju najboljih dostupnih dokaza.
- (17) Tijekom istrage Komisija bi mogla razmotriti predstavlja li praksa kojom se narušava tržišno natjecanje i kršenje međunarodnog sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza kojeg je Unija stranka. Ako je to slučaj, Komisija bi mogla smatrati da bi se praksa kojom se narušava tržišno natjecanje, a koja također predstavlja kršenje međunarodnog sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza kojeg je Unija stranka, mogla primjerenije riješiti primjenom postupaka za rješavanje sporova utvrđenih tim sporazumom. U tom slučaju Komisija bi trebala imati pravo suspendirati istragu pokrenutu na temelju ove Uredbe. Ako se primjenom postupaka za rješavanje sporova utvrđenih u međunarodnom sporazumu o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojem drugom sporazumu koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza kojeg je Unija stranka dovoljno ne popravi stanje, Komisija bi trebala moći nastaviti istragu.
- (18) Sporazumima u području zrakoplovstva i ovom Uredbom trebao bi se olakšati dijalog s dotičnim trećim zemljama radi učinkovitog rješavanja sporova i ponovne uspostave poštenog tržišnog natjecanja. Ako se istraga koju provodi Komisija odnosi na operacije obuhvaćene sporazumom o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojim drugim sporazumom koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza sklopljenim s trećom zemljom kojeg Unija nije stranka, trebalo bi osigurati da Komisija djeluje u potpunosti upoznata sa svim postupcima koje dotična država članica namjerava provesti ili provodi na temelju tog sporazuma, a koji se odnose na situaciju koja je predmet istrage Komisije. Stoga bi države članice trebale biti dužne o tome obavješćivati Komisiju. U takvom slučaju sve dotične države članice trebale bi imati pravo Komisiju obavijestiti o svojoj namjeri da praksu kojom se narušava tržišno natjecanje rješavaju isključivo u okviru postupaka za rješavanje sporova navedenih u svojim sporazumima o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojem drugom sporazumu koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza sklopljenima s trećom zemljom kojih Unija nije stranka. Ako sve dotične države članice obavijeste Komisiju te nema prigovora, Komisija bi trebala privremeno suspendirati istragu.
- (19) Ako dotične države članice pitanje prakse kojom se narušava tržišno natjecanje namjeravaju rješavati isključivo u okviru postupaka za rješavanje sporova koji se primjenjuju na temelju sporazumâ o zračnom prometu, sporazumâ o zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza, a koje su sklopile s dotičnom trećom zemljom kako bi ispunile svoje obveze u skladu s tim sporazumima, države članice trebale bi nastojati žurno provoditi bilateralne postupke za rješavanje sporova te o tome u potpunosti obavijestiti Komisiju. Ako praksa kojom se narušava tržišno natjecanje i dalje postoji, a Komisija nastavi istragu, trebalo bi uzeti u obzir nalaze dobivene tijekom primjene takvog sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza kako bi se osiguralo da se što prije ponovno uspostavi pošteno tržišno natjecanje.
- (20) Trebalo bi uzeti u obzir nalaze dobivene tijekom primjene postupaka za rješavanje sporova u okviru međunarodnog sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza kojeg je stranka Unija ili država članica.

- (21) Radi administrativne učinkovitosti i s obzirom na mogući završetak postupka bez mjera, trebalo bi omogućiti privremenu suspenziju postupka ako su dotična treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje poduzeli odlučne korake s ciljem uklanjanja relevantne prakse kojom se narušava tržišno natjecanje odnosno otklanjanja posljedične štete ili opasnosti od štete.
- (22) Nalazi u pogledu štete ili opasnosti od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije trebali bi odražavati realnu procjenu situacije te bi se stoga trebali temeljiti na svim relevantnim čimbenicima, a posebno s obzirom na situaciju tih prijevoznika te opću situaciju na pogođenom tržištu zračnog prijevoza.
- (23) Potrebno je utvrditi uvjete u skladu s kojima bi se postupak trebao zaključiti uz uvođenje kompenzacijskih mjera ili bez njih.
- (24) Kompenzacijskim mjerama u pogledu praksi kojima se narušava tržišno natjecanje teži se nadoknaditi štetu koja nastaje zbog tih praksi. Stoga bi one trebale imati oblik financijskih obveza ili drugih mjera kojima se može ostvariti isti učinak i koje pri tome čine mjerljivu novčanu vrijednost. Kako bi se poštovalo načelo proporcionalnosti, mjere bilo koje vrste trebale bi biti ograničene na ono što je potrebno za nadoknadu utvrđene štete. Kompenzacijskim mjerama trebalo bi se uzeti u obzir pravilno funkcioniranje tržišta zračnog prometa Unije te one ne bi smjele dovesti do neopravdane prednosti za bilo kojeg zračnog prijevoznika ili skupinu zračnih prijevoznika.
- (25) Ovom se Uredbom ne nastoji zračnim prijevoznicima trećih zemalja nametnuti norme, na primjer u pogledu subvencija, uvođenjem strožih obveza od onih koji se primjenjuju na prijevoznike u Uniji.
- (26) Situacije koje podliježu istrazi na temelju ove Uredbe i njihov potencijalni učinak na države članice mogle bi se razlikovati ovisno o okolnostima slučaja. Trebalo bi stoga biti moguće primijeniti kompenzacijske mjere, ovisno o slučaju, na jednog ili više zračnih prijevoznika trećih zemalja, na određeno zemljopisno područje ili određeni rok, ili odrediti datum u budućnosti od kojeg se trebaju primjenjivati.
- (27) Kompenzacijske mjere ne bi se smjele sastojati od suspenzije ili ograničenja prometnih prava koje je država članica dodijelila trećoj zemlji.
- (28) U skladu s istim načelom proporcionalnosti, kompenzacijske mjere u pogledu praksi kojima se narušava tržišno natjecanje trebale bi ostati na snazi samo onoliko dugo i u mjeri u kojoj je to potrebno s obzirom na takvu praksu i posljedičnu štetu. Slijedom toga, ako je to opravdano s obzirom na okolnosti, trebalo bi predvidjeti preispitivanje.
- (29) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (30) Komisija bi trebala redovito obavješćivati Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe putem izvješća. To bi izvješće trebalo sadržavati informacije o sljedećem: primjeni kompenzacijskih mjera; završetku istraga bez kompenzacijskih mjera; preispitivanjima kompenzacijskih mjera; i suradnji s državama članicama, zainteresiranim stranama i trećim zemljama. To bi izvješće trebalo sastaviti te postupati s njime uz primjerenu razinu povjerljivosti.
- (31) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno učinkovitu zaštitu, jednaku za sve zračne prijevoznike Unije i utemeljenu na ujednačenim kriterijima i postupcima, od štete ili opasnosti od štete jednom zračnom prijevozniku Unije ili više njih uzrokovane praksama trećih zemalja ili subjekata iz trećih zemalja kojima se narušava tržišno natjecanje, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (32) S obzirom na to da se ovom Uredbom zamjenjuje Uredba (EZ) br. 868/2004, tu bi uredbu stoga trebalo staviti izvan snage,

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila o provođenju istraga od strane Komisije i o donošenju kompenzacijskih mjera u vezi s praksama kojima se narušava tržišno natjecanje između zračnih prijevoznika Unije i zračnih prijevoznika trećih zemalja te uzrokuje šteta ili opasnost od štete zračnim prijevoznicima Unije.
2. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje članak 12. Uredbe (EEZ) br. 95/93 i članak 20. Direktive 96/67/EZ.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zračni prijevoznik” znači zračni prijevoznik kako je definiran u Uredbi (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾;
2. „usluga zračnog prijevoza” znači let ili niz letova tijekom kojih se prevoze putnici, teret ili pošta za nadoknadu ili najamninu;
3. „zainteresirana strana” znači bilo koja fizička ili pravna osoba ili bilo koje službeno tijelo, bez obzira na to ima li ono vlastitu pravnu osobnost ili ne, koja/koje će vjerojatno imati znatan interes za ishod postupka, uključujući, ali ne ograničavajući se na zračne prijevoznike;
4. „dotična država članica” znači bilo koja država članica:
 - (a) koja je izdala operativnu licenciju dotičnim zračnim prijevoznicima Unije na temelju Uredbe (EZ) br. 1008/2008; ili
 - (b) u okviru čijeg sporazuma o zračnom prometu, sporazuma o zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza s dotičnom trećom zemljom dotični zračni prijevoznici Unije posluju;
5. „subjekt iz treće zemlje” znači bilo koja fizička ili pravna osoba, profitna ili neprofitna, ili bilo koje službeno tijelo, bez obzira na to ima li ono vlastitu pravnu osobnost ili ne, koja/koje je pod nadležnošću treće zemlje, bez obzira na to je li pod kontrolom vlade treće zemlje ili ne, te je izravno ili neizravno uključena/uključeno u pružanje usluga zračnog prijevoza ili povezanih usluga odnosno u osiguravanje infrastrukture ili usluga koje se upotrebljavaju za pružanje usluga zračnog prijevoza ili povezanih usluga;
6. „prakse kojima se narušava tržišno natjecanje” znači diskriminacija i subvencije;
7. „opasnost od štete” znači opasnost za koju je jasno predvidljivo da će se vrlo vjerojatno i neposredno razviti u štetu te koja se može izvan opravdane sumnje pripisati djelovanju ili odluci treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje;
8. „diskriminacija” znači razlikovanje bilo koje vrste bez objektivnog opravdanja u pogledu ponude robe ili usluga, uključujući javne usluge, koje se upotrebljavaju za obavljanje usluga zračnog prijevoza, ili u pogledu njihova tretmana od strane javnih tijela u vezi s takvim uslugama, uključujući prakse koje se odnose na zračnu plovidbu ili objekte i usluge u zračnim lukama, gorivo, zemaljske usluge, sigurnost, računalne sustave rezervacija, dodjelu slotova, naknade i uporabu drugih objekata ili usluga za obavljanje usluga zračnog prijevoza;

⁽⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

9. „subvencija” znači financijski doprinos:
- (a) koji daje državno tijelo ili druga javna organizacija treće zemlje u bilo kojem od sljedećih oblika:
 - i. praksa državnog tijela ili druge javne organizacije koja uključuje izravni prijenos sredstava ili potencijalni izravni prijenos sredstava ili obveza (kao što su bespovratna sredstva, zajmovi, dokapitalizacija, jamstva za zajmove, otpis operativnih gubitaka ili kompenzacija za financijska opterećenja koja nameću javna tijela);
 - ii. državno tijelo ili druga javna organizacija otpisuje ili ne prikuplja dospjele prihode (na primjer, povlašteni porezni tretman ili fiskalni poticaji, kao što su porezni krediti);
 - iii. državno tijelo ili druga javna organizacija, uključujući poduzeća pod državnom kontrolom, pruža robu ili usluge, ili kupuje robu ili usluge;
 - iv. državno tijelo ili druga javna organizacija izvršava plaćanja u mehanizam financiranja ili privatnom tijelu povjerava izvršavanje jedne ili više vrsta funkcija navedenih u podtočkama i., ii. i iii. za koje je inače ovlašteno državno tijelo i u praksi se zapravo ne razlikuju od postupaka koje inače obavljaju državna tijela;
 - (b) kojim se dodjeljuje pogodnost; i
 - (c) koji je pravno ili stvarno ograničen na subjekt ili industriju ili na skupinu subjekata ili industrija za koje je nadležno tijelo koje dodjeljuje subvencije;
10. „zračni prijevoznik Unije” znači zračni prijevoznik s valjanom operativnom licencijom koju je dodijelila država članica u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008;
11. „dotični zračni prijevoznik Unije” znači zračni prijevoznik kojem je navodno uzrokovana šteta ili kojem navodno predstoji opasnost od štete na temelju članka 4. stavka 1. točke (b).

Članak 3.

Interes Unije

1. Komisija utvrđuje interes Unije za potrebe članka 13. stavka 2. točke (b) na temelju procjene svih različitih interesa koji su relevantni u pojedinoj situaciji i koji se uzimaju kao cjelina. Pri utvrđivanju interesa Unije prednost se daje potrebi za zaštitom interesa potrošača i održavanju visoke razine povezanosti putnika i Unije. U kontekstu cijelog lanca zrakoplovstva, Komisija može uzeti u obzir i relevantne socijalne čimbenike. Komisija uzima u obzir i potrebu da se ukloni praksa kojom se narušava tržišno natjecanje, da se ponovno uspostavi učinkovito i pošteno tržišno natjecanje te da se izbjegne bilo kakvo narušavanje unutarnjeg tržišta.
2. Interes Unije utvrđuje se na temelju ekonomske analize Komisije. Komisija tu analizu temelji na informacijama prikupljenima od zainteresiranih strana. Pri utvrđivanju interesa Unije Komisija također traži sve druge relevantne informacije koje smatra potrebnima i posebice uzima u obzir čimbenike iz članka 12. stavka 1. Informacije se uzimaju u obzir samo ako su popraćene stvarnim dokazima kojima se potkrepljuje njihova valjanost.
3. Utvrđivanje interesa Unije za potrebe članka 13. stavka 2. točke (b) provodi se samo ako je svim zainteresiranim stranama pružena mogućnost da se jave, iznesu svoja stajališta u pisanom obliku, dostave informacije Komisiji ili podnesu zahtjev za saslušanje pred Komisijom, u skladu s rokovima iz članka 4. stavka 8. točke (b). U zahtjevima za saslušanje navode se razlozi relevantni za interes Unije u vezi s kojima strane žele biti saslušane.
4. Zainteresirane strane iz stavaka 2. i 3. ovog članka mogu zatražiti da im se stave na raspolaganje činjenice i razmatranja na temelju kojih će se vjerojatno donijeti odluke. Takve se informacije stavljaju na raspolaganje u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu s člankom 8., te ne dovodeći u pitanje bilo koju naknadnu odluku Komisije.
5. Ekonomska analiza iz stavka 2. šalje se na znanje Europskom parlamentu i Vijeću.

POGLAVLJE II.

ZAJEDNIČKE ODREDBE O POSTUPKU

Članak 4.

Pokretanje postupaka

1. Istraga se pokreće na temelju pisane pritužbe koju podnosi država članica, jedan zračni prijevoznik Unije ili više njih ili udruženje zračnih prijevoznika Unije, ili na vlastitu inicijativu Komisije, ako postoje dokazi *prima facie* o postojanju svih sljedećih okolnosti:

- (a) prakse treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje kojom se narušava tržišno natjecanje;
- (b) štete ili opasnosti od štete jednom zračnom prijevozniku Unije ili više njih; i
- (c) uzročno-posljedične veze između navodne prakse i navodne štete ili opasnosti od štete.

2. Nakon zaprimanja pritužbe na temelju stavka 1. Komisija obavještuje sve države članice.

3. Komisija pravodobno ispituje točnost i primjerenost elemenata navedenih u pritužbi ili dostupnih Komisiji kako bi utvrdila postoje li dostatni dokazi koji opravdavaju pokretanje istrage u skladu sa stavkom 1.

4. Komisija odlučuje ne pokrenuti istragu ako činjenice iznesene u pritužbi ne upućuju na sustavni problem niti znatno utječu na jednog zračnog prijevoznika Unije ili više njih;

5. Komisija obavještuje podnositelja pritužbe i sve države članice u slučaju odluke o nepokretanju istrage. U dostavljenoj obavijesti navode se razlozi za tu odluku. Te se informacije u skladu s člankom 17. šalju i Europskom parlamentu.

6. Ako podneseni dokazi nisu dostatni u smislu stavka 1., Komisija obavještuje podnositelja pritužbe o takvoj nedostatnosti dokaza u roku od 60 dana od datuma podnošenja pritužbe. Podnositelj pritužbe ima 45 dana za podnošenje dodatnih dokaza. Ako podnositelj pritužbe to ne učini u navedenom roku, Komisija može odlučiti ne pokrenuti istragu.

7. Podložno stavcima 4. i 6., Komisija o pokretanju istrage u skladu sa stavkom 1. odlučuje u roku od najviše pet mjeseci od podnošenja pritužbe.

8. Podložno stavku 4., ako Komisija smatra da postoje dostatni dokazi koji opravdavaju pokretanje istrage, Komisija poduzima sljedeće korake:

- (a) pokreće postupak i o tome obavještuje države članice i Europski parlament;
- (b) objavljuje obavijest u Službenom listu Europske unije; u obavijesti se najavljuje pokretanje istrage te se navode opseg istrage, treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje koja/koji navodno primjenjuje prakse kojima se narušava tržišno natjecanje i navodna šteta ili opasnost od štete, dotični zračni prijevoznici Unije i rok u kojem se zainteresirane strane mogu javiti, iznijeti svoja stajališta u pisanom obliku, dostaviti informacije ili podnijeti zahtjev da ih Komisija sasluša. Taj rok ne smije biti kraći od 30 dana;
- (c) službeno obavještuje predstavnike dotične treće zemlje i subjekta iz treće zemlje o pokretanju istrage;
- (d) obavještuje podnositelja pritužbe i Odbor predviđen člankom 16. o pokretanju istrage.

9. Ako se pritužba povuče prije pokretanja istrage, smatra se da pritužba nije ni podnesena. Time se u pitanje ne dovodi pravo Komisije da pokrene istragu na vlastitu inicijativu u skladu sa stavkom 1.

Članak 5.**Istraga**

1. Nakon pokretanja postupka Komisija započinje istragu.
2. Cilj je istrage utvrditi je li praksa treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje kojom se narušava tržišno natjecanje uzrokovala štetu ili opasnost od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije.
3. Ako tijekom istrage iz stavka 2. ovog članka Komisija pronađe dokaze o tome da bi praksa mogla negativno utjecati na zračnu povezanost određene regije, države članice ili skupine država članica, te tako i na putnike, ti se dokazi uzimaju u obzir pri utvrđivanju interesa Unije kako je navedeno u članku 3.
4. Komisija traži sve informacije koje smatra potrebnima za provođenje istrage i provjerava točnost informacija koje je dobila ili prikupila s dotičnim zračnim prijevoznicima Unije ili s dotičnom trećom zemljom, zainteresiranom stranom ili subjektom iz treće zemlje.
5. Ako su informacije dostavljene na temelju stavka 4. nepotpune, one se uzimaju u obzir pod uvjetom da nisu ni lažne ni obmanjujuće.
6. Ako dokazi ili informacije nisu prihvaćeni, stranku koja ih dostavlja odmah se obavješćuje o razlozima neprihvatanja i omogućuje joj se da u utvrđenom roku podnese dodatna obrazloženja.
7. Komisija može zatražiti potporu dotičnih država članica u istrazi. One osobito, na zahtjev Komisije, poduzimaju potrebne korake da podrže Komisiju u istrazi dostavljanjem relevantnih i dostupnih informacija. Na zahtjev Komisije svaka država članica nastoji doprinijeti relevantnoj provjeri i analizama.
8. Ako se to pokaže potrebnim, Komisija može provoditi istrage na državnom području treće zemlje, pod uvjetom da je dotični subjekt iz treće zemlje dao svoj pristanak i da je vlada treće zemlje o tome službeno obaviještena i da nije podnijela prigovor.
9. Stranke koje su se javile u rokovima navedenima u obavijesti o pokretanju postupka saslušavaju se ako su podnijele zahtjev za saslušanje iz kojeg je razvidno da su zainteresirana strana.
10. Podnositelji pritužbi, zainteresirane strane, države članice i predstavnici dotične treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje mogu pregledati sve informacije koje su na raspolaganju Komisiji, osim dokumenata za internu upotrebu Komisije i administracija Unije i dotičnih država članica, ako te informacije nisu povjerljive u smislu članka 8. i ako su uputili pisani zahtjev Komisiji.

Članak 6.**Suspenzija**

1. Komisija može suspendirati istragu ako se čini da je praksu kojom se narušava tržišno natjecanje primjerenije rješavati isključivo u okviru postupaka za rješavanje sporova uspostavljenih prema primjenjivom sporazumu o zračnom prometu ili zračnom prijevozu kojeg je Unija stranka ili prema bilo kojem drugom sporazumu kojeg je Unija stranka, a sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza. Komisija obavješćuje države članice o suspenziji istrage.

Komisija može nastaviti istragu u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

- (a) postupkom koji se provodi u skladu s primjenjivim sporazumom o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojim drugim sporazumom koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza došlo se do zaključka da su druga stranka sporazuma ili više njih počinile povredu, koji je postao konačan i obvezujući za takvu drugu stranku ili stranke, ali korektivne mjere nisu poduzete odmah ili u roku koji je predviđen u okviru relevantnih postupaka;
- (b) praksa kojom se narušava tržišno natjecanje nije uklonjena unutar 12 mjeseci od datuma suspenzije istrage.

2. Komisija suspendira istragu ako u roku od 15 dana od datuma obavijesti o pokretanju istrage:
 - (a) sve dotične države članice iz članka 2. točke 4. podtočke (b) obavijestile su Komisiju o svojoj namjeri da pristupe rješavanju prakse kojom se narušava tržišno natjecanje isključivo u okviru postupaka za rješavanje sporova koji se primjenjuju u okviru sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu ili bilo kojeg drugog sporazuma koji sadržava odredbe o uslugama zračnog prijevoza, koje su sklopile s dotičnom trećom zemljom; i
 - (b) nijedna od dotičnih država članica iz članka 2. točke 4. podtočke (a) nije podnijela prigovor.

U takvim slučajevima suspenzije primjenjuje se članak 7. stavci 1. i 2.

3. Komisija može nastaviti istragu u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
 - (a) dotične države članice iz članka 2. točke 4. podtočke (b) nisu pokrenule postupak za rješavanje sporova na temelju odgovarajućeg međunarodnog sporazuma u roku od tri mjeseca od datuma obavijesti iz stavka 2. točke (a);
 - (b) dotične države članice iz članka 2. točke 4. podtočke (b) obavijestile su Komisiju da ishod postupaka za rješavanje sporova iz stavka 2. ovog članka nije proveden ispravno ni u najkraćem mogućem roku;
 - (c) sve dotične države članice zatražile su od Komisije da nastavi istragu;
 - (d) Komisija je došla do zaključka da praksa kojom se narušava tržišno natjecanje nije uklonjena u roku od 12 mjeseci od datuma obavijesti iz stavka 2. točke (a) koju su uputile dotične države članice;
 - (e) u slučajevima hitnosti predviđenima u članku 11. stavku 3., ako praksa kojom se narušava tržišno natjecanje nije uklonjena u roku od devet mjeseci od datuma obavijesti iz stavka 2. točke (a) ovog članka koju su uputile dotične države članice iz članka 2. točke 4. podtočke (b); na zahtjev dotične države članice Komisija može u opravdanim slučajevima produljiti taj rok za najviše tri mjeseca.

Članak 7.

Suradnja s državama članicama u pogledu postupaka koji se odnose na slučajeve obuhvaćene poglavljem III.

1. Dotična država članica Komisiju obavješćuje o svim relevantnim sastancima predviđenima u okviru sporazuma o zračnom prometu ili zračnom prijevozu, ili o bilo kojoj odredbi o uslugama zračnog prijevoza sadržanoj u bilo kojem drugom sporazumu, koji je sklopljen s dotičnom trećom zemljom radi rasprave o pitanju obuhvaćenom istragom. Dotična država članica Komisiji dostavlja dnevni red i sve relevantne informacije kojima se omogućuje razumijevanje tema o kojima će se raspravljati na tim sastancima.
2. Dotična država članica Komisiju obavješćuje o provođenju bilo kojeg postupka za rješavanje sporova predviđenog u sporazumu o zračnom prometu ili zračnom prijevozu, ili u bilo kojoj odredbi o uslugama zračnog prijevoza sadržanoj u bilo kojem drugom sporazumu, koji je sklopljen s dotičnom trećom zemljom i, prema potrebi, poziva Komisiju da sudjeluje u tim postupcima. Komisija može od dotične države članice zahtijevati dodatne informacije.

Članak 8.

Povjerljivost

1. Ako postoji osnovanost takvog zahtjeva, Komisija postupa kao s povjerljivima sa svim informacijama koje su po svojoj prirodi povjerljive, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije čije bi objavljivanje dalo znatnu komparativnu prednost konkurentu ili bi imalo znatne štetne učinke na osobu koja pruža informacije ili na osobu od koje je osoba koja pruža informacije primila informacije, ili koje stranke u istrazi dostavljaju na povjerljivoj osnovi.
2. Zainteresirane strane koje pružaju povjerljive informacije dužne su dostaviti sažetke tih informacija koji nisu povjerljivi. Ti sažeci moraju biti dovoljno detaljni kako bi se omogućilo razumijevanje biti informacija dostavljenih kao povjerljivih. U iznimnim okolnostima zainteresirane strane mogu navesti da se povjerljive informacije ne mogu sažeti. U tim se iznimnim okolnostima dostavlja obrazloženje o tome zašto informacije nije moguće sažeti.

3. Informacije primljene na temelju ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe za koje su zatražene. Ovim se stavkom ne isključuje upotreba informacija primljenih u okviru istrage radi pokretanja druge istrage u skladu s ovom Uredbom.
4. Komisija i države članice, uključujući njihove službenike, ne smiju otkrivati nikakve informacije povjerljive prirode koje prime u skladu s ovom Uredbom, ni informacije koje je stranka u istrazi dostavila na povjerljivoj osnovi, bez posebnog odobrenja stranke koja je te informacije dostavila. Razmjene informacija između Komisije i država članica ili dokumenti za internu upotrebu koje su pripremila tijela Unije ili država članica ne otkrivaju se osim ako je to posebno predviđeno ovom Uredbom.
5. Ako se pokaže da zahtjev za povjerljivošću nije opravdan i ako osoba koja pruža informacije ne želi objaviti informacije ni odobriti njihovu objavu u općem ili sažetom obliku, dotične se informacije mogu zanemariti.
6. Ovim se člankom ne sprječava objava općih informacija od strane tijela Unije te posebno objava razloga na kojima se temelje odluke donesene u skladu s ovom Uredbom ili objava dokaza na koje se tijela Unije oslanjaju u mjeri potrebnoj za njihovo obrazloženje u sudskim postupcima. Kod takve se objave vodi računa o legitimnom interesu dotičnih stranaka da se njihove poslovne ili državne tajne ne otkrivaju.
7. Države članice poduzimaju sve potrebne i odgovarajuće mjere koje su namijenjene osiguravanju povjerljivosti informacija relevantnih za primjenu ove Uredbe i pod pretpostavkom da su te mjere usklađene s njezinim uvjetima.

Članak 9.

Osnova za nalaze u slučaju nesuradnje

Ako je pristup potrebnim informacijama odbijen ili inače nije osiguran u rokovima predviđenima ovom Uredbom, ili ako je istraga znatno otežana, privremeni ili konačni nalazi, bili pozitivni ili negativni, mogu se donijeti na temelju raspoloživih činjenica i dokaza. Ako Komisija utvrdi da su dostavljene lažne ili obmanjujuće informacije, takve se informacije zanemaruju.

Članak 10.

Objava

1. Komisija dotičnoj trećoj zemlji, dotičnom subjektu iz treće zemlje i dotičnom zračnom prijevozniku iz treće zemlje te podnositelju pritužbe, zainteresiranim stranama, državama članicama i dotičnim zračnim prijevoznicima iz Unije objavljuje osnovne činjenice i razmatranja na temelju kojih namjerava donijeti kompenzacijske mjere, ili okončati postupak bez donošenja kompenzacijskih mjera, najkasnije mjesec dana prije sazivanja Odbora iz članka 16., u skladu s člankom 13. stavkom 2. ili člankom 14. stavkom 1.
2. Objavom iz stavka 1. ne dovodi se u pitanje nijedna odluka koju Komisija može naknadno donijeti. Ako Komisija takvu odluku namjerava donijeti na temelju dodatnih ili različitih činjenica i razmatranja, oni se objavljuju u najkraćem mogućem roku.
3. Dodatne informacije dostavljene nakon objave uzimaju se u obzir samo ako su primljene u roku koji za svaki pojedinačni slučaj odredi Komisija, a koji iznosi najmanje 14 dana, pri čemu se uzima u obzir hitnost predmeta. Kraće razdoblje može se odrediti kad god je potrebna dodatna konačna objava.

Članak 11.

Trajanje postupka i suspenzija

1. Postupak se zaključuje u roku od 20 mjeseci. U opravdanim slučajevima taj se rok može produljiti. U slučaju suspenzije postupka kako je navedeno u stavku 4. to se razdoblje suspenzije ne uračunava u trajanje postupka.

2. Istraga se zaključuje u roku od 12 mjeseci. U opravdanim slučajevima taj se rok može produljiti. U slučaju suspenzije istrage kako je navedeno u članku 6. to se razdoblje suspenzije ne uračunava u trajanje istrage. Ako je razdoblje za istragu produljeno, trajanje produljenja dodaje se ukupnom trajanju postupka utvrđenom u stavku 1. ovog članka.
3. U slučaju hitnosti, odnosno u situacijama u kojima bi, na temelju jasnih dokaza koje je podnio podnositelj pritužbe ili zainteresirane strane, šteta nanescena zračnim prijevoznicima Unije mogla biti nepopravljiva, postupak može biti skraćen na devet mjeseci.
4. Komisija suspendira postupak ako su dotična treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje poduzeli odlučne korake s ciljem uklanjanja prakse kojom se narušava tržišno natjecanje ili štete odnosno opasnosti od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije.
5. U slučajevima iz stavka 4. Komisija nastavlja postupak ako praksa kojom se narušava tržišno natjecanje, šteta ili opasnost od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije nije uklonjena u razumnom roku koji ni u kojem slučaju ne može biti dulji od šest mjeseci.

POGLAVLJE III.

PRAKSE KOJIMA SE NARUŠAVA TRŽIŠNO NATJECANJE

Članak 12.

Određivanje štete ili opasnosti od štete

1. Za potrebe ovog poglavlja, nalaz o šteti temelji se na dokazima i u njemu se u obzir uzimaju relevantni čimbenici, a posebno:
 - (a) situacija dotičnih zračnih prijevoznika Unije, posebno s obzirom na aspekte kao što su učestalost usluga, iskorisćenost kapaciteta, učinak mreže, prodaja, tržišni udio, dobit, povrat na kapital, ulaganja i zapošljavanje;
 - (b) opća situacija na pogođenim tržištima usluga zračnog prijevoza, posebno s obzirom na razinu cijena ili tarifa, kapacitet i učestalost usluga zračnog prijevoza ili uporabu mreže.
2. Utvrđivanje postojanja opasnosti od štete temelji se na jasnim dokazima, a ne samo na navodu, pretpostavci ili manjoj mogućnosti. Razvoj u štetu mora biti jasno predvidljiv, vrlo vjerojatan i neposredan te se mora moći izvan opravdane sumnje pripisati djelovanju ili odluci treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje.
3. Pri utvrđivanju postojanja opasnosti od štete razmatraju se čimbenici kao što su:
 - (a) predvidljivi razvoj situacije dotičnih zračnih prijevoznika Unije, posebno s obzirom na učestalost usluga, iskorisćenost kapaciteta, učinak mreže, prodaju, tržišni udio, dobit, povrat na kapital, ulaganja i zapošljavanje;
 - (b) predvidljivi razvoj opće situacije na potencijalno pogođenim tržištima usluga zračnog prijevoza, posebno s obzirom na razinu cijena ili tarifa, kapacitet i učestalost usluga zračnog prijevoza ili upotrebu mreže.Iako nijedan od čimbenika navedenih u točkama (a) i (b) nije sam po sebi nužno odlučujući, ukupnost razmatranih čimbenika mora dovoditi do zaključka o neposrednosti daljnje prakse kojom se narušava tržišno natjecanje i o tome da će, ako se ne poduzmu mjere, doći do štete.
4. Komisija odabire razdoblje istrage koje uključuje, ali nije ograničeno na razdoblje tijekom kojega je šteta navodno nastala i analizira relevantne dokaze u tom razdoblju.
5. Ako su štetu ili opasnost od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije prouzročili čimbenici koji nisu u vezi s praksom kojom se narušava tržišno natjecanje, oni se ne pripisuju praksi koja se ispituje te se ne uzimaju u obzir.

Članak 13.

Završetak postupka bez kompenzacijskih mjera

1. Komisija okončava istragu bez donošenja kompenzacijskih mjera ako se pritužba povuče, osim ako Komisija nastavi istragu na vlastitu inicijativu.

2. Komisija donosi provedbene akte kojima se istraga provedena u skladu s člankom 5. okončava bez donošenja kompenzacijskih mjera u sljedećim slučajevima:

- (a) ako Komisija zaključi da nije utvrđeno bilo što od sljedećeg:
 - i. postojanje prakse treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje kojom se narušava tržišno natjecanje;
 - ii. postojanje štete ili opasnosti od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije;
 - iii. postojanje uzročno-posljedične veze između štete ili opasnosti od štete i dotične prakse;
- (b) ako Komisija zaključi da bi donošenje kompenzacijskih mjera u skladu s člankom 14. bilo protivno interesu Unije;
- (c) ako su dotična treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje uklonili praksu kojom se narušava tržišno natjecanje; ili
- (d) ako su dotična treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje otklonili štetu ili opasnost od štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

3. Odluci o završetku istrage u skladu sa stavkom 2. prilaže se obrazloženje te se ona objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 14.

Kompenzacijske mjere

1. Ne dovodeći u pitanje članak 13., Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere ako je istragom provedenom u skladu s člankom 5. utvrđeno da je praksa treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje kojom se narušava tržišno natjecanje uzrokovala štetu dotičnim zračnim prijevoznicima Unije.

Provedbeni akti kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere iz stavka 3. točke (a) ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Provedbeni akti kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere iz stavka 3. točke (b) ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavaka 2. i 3.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 13., Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere ako je istragom provedenom u skladu s člankom 5. utvrđeno da praksa treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje kojom se narušava tržišno natjecanje uzrokuje opasnost od štete, u skladu s člankom 12. stavcima 2. i 3., dotičnim zračnim prijevoznicima Unije. Te kompenzacijske mjere ne stupaju na snagu prije nego što se opasnost od štete razvije u stvarnu štetu.

Provedbeni akti kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere iz stavka 3. točke (a) ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Provedbeni akti kojima se utvrđuju kompenzacijske mjere iz stavka 3. točke (b) ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavaka 2. i 3.

3. Kompenzacijske mjere iz stavaka 1. i 2. uvode se za zračne prijevoznike treće zemlje koji imaju koristi od prakse kojom se narušava tržišno natjecanje te mogu biti u bilo kojem od sljedećih oblika:

- (a) financijskih obveza;
- (b) bilo koje operativne mjere jednake ili manje vrijednosti, poput suspenzije koncesija, ugovorenih usluga ili drugih prava zračnog prijevoznika treće zemlje. Prednost se daje uzajamnim operativnim mjerama, pod uvjetom da nisu u suprotnosti s interesom Unije ili neusklađene s pravom Unije ili međunarodnim obvezama.

4. Kompenzacijske mjere iz stavaka 1. i 2. ne smiju premašiti okvire onog što je potrebno za nadoknadu štete dotičnim zračnim prijevoznicima Unije. U tu svrhu, te kompenzacijske mjere mogu biti ograničene na određeno zemljopisno područje ili mogu biti vremenski ograničene.

5. Kompenzacijske mjere ne smiju se sastojati od suspenzije ili ograničenja prometnih prava koja je država članica dodijelila trećoj zemlji u okviru sporazuma o zračnom prometu, sporazuma o zračnom prijevozu ili bilo koje odredbe o uslugama zračnog prijevoza sadržane u bilo kojem drugom sporazumu sklopljenom s tom trećom zemljom.
6. Kompenzacijskim mjerama iz stavaka 1. i 2. ne smije se Uniju ni dotične države članice dovesti do kršenja sporazuma o zračnom prometu, sporazuma o zračnom prijevozu ni bilo koje odredbe o uslugama zračnog prijevoza sadržane u trgovinskom sporazumu ili bilo kojem drugom sporazumu sklopljenom s dotičnom trećom zemljom.
7. Odluci o zaključenju istrage uz donošenje kompenzacijskih mjera iz stavaka 1. i 2. prilaže se obrazloženje te se ona objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 15.

Preispitivanje kompenzacijskih mjera

1. Kompenzacijske mjere iz članka 14. ostaju na snazi onoliko dugo i u mjeri u kojoj je to potrebno s obzirom na postojanje prakse kojom se narušava tržišno natjecanje te posljedičnu štetu. U tu se svrhu primjenjuje postupak preispitivanja predviđen u stavcima 2., 3. i 4. ovog članka. Komisija redovito podnosi Europskom parlamentu i Vijeću pisano izvješće o djelotvornosti i učinku kompenzacijskih mjera.
2. Ako je to opravdano s obzirom na okolnosti, može se preispitati potreba za daljnjim provođenjem kompenzacijskih mjera u njihovu početnom obliku, na inicijativu Komisije ili podnositelja pritužbe odnosno na obrazloženi zahtjev dotičnih država članica, dotične treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje.
3. Tijekom preispitivanja Komisija procjenjuje postoji li i dalje praksa kojom se narušava tržišno natjecanje, šteta i uzročno-posljedična veza između prakse i štete.
4. Komisija donosi provedbene akte kojima, ovisno o slučaju, stavlja izvan snage, mijenja ili zadržava kompenzacijske mjere kako su utvrđene u članku 14. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 17.

Izvješća i informacije

1. Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni i provedbi ove Uredbe. Uzimajući u obzir zaštitu povjerljivih informacija u smislu članka 8., izvješće sadržava informacije o primjeni kompenzacijskih mjera, završetku istraga bez kompenzacijskih mjera, preispitivanjima kompenzacijskih mjera i suradnji s državama članicama, zainteresiranim stranama i trećim zemljama.
2. Europski parlament i Vijeće mogu pozvati Komisiju da predstavi i objasni sva pitanja povezana s primjenom ove Uredbe.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 868/2004 stavlja se izvan snage. Upućivanja na uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2019/713 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 17. travnja 2019.

o borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/413/PUP

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 83. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Prijevare i krivotvorenje u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja prijetnja su sigurnosti jer su te aktivnosti izvor prihoda organiziranog kriminala i njima se omogućuju druge kriminalne aktivnosti poput terorizma, trgovanja drogom i trgovanja ljudima.
- (2) Prijevare i krivotvorenje u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja ujedno predstavljaju prepreke za jedinstveno digitalno tržište jer narušavaju povjerenje potrošača i uzrokuju izravne gospodarske gubitke.
- (3) Potrebno je ažurirati Okvirnu odluku Vijeća 2001/413/PUP ⁽³⁾ i dopuniti je tako da se njome obuhvate daljnje odredbe o kaznenim djelima, osobito u pogledu računalnih prijevara te o kaznama, prevenciji, pomoći žrtvama i prekograničnoj suradnji.
- (4) Veliki nedostaci i razlike u zakonodavstvima država članica u područjima prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja mogu omesti sprečavanje, otkrivanje i sankcioniranje tih tipova kaznenih djela i drugih povezanih teških kaznenih djela i djela organiziranog kriminala, odnosno onih kaznenih djela koje takve prijevare i krivotvorenje omogućuju, te kompliciraju policijsku i pravosudnu suradnju te je stoga čine manje učinkovitim, negativno utječući na sigurnost.
- (5) Prijevare i krivotvorenje u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja imaju bitnu prekograničnu dimenziju, posebno jer se ta kaznena djela sve češće čine digitalno, što upućuje na potrebu za daljnjim aktivnostima kako bi se uskladilo kazneno zakonodavstvo u području prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja.
- (6) U novije vrijeme digitalno gospodarstvo eksponencijalno raste, a povećava se i broj inovacija u mnogim područjima, uključujući tehnologije plaćanja. Nove tehnologije plaćanja uključuju nove instrumente plaćanja, čime nastaju nove prilike za potrošače i poduzeća, ali se povećavaju i prilike za prijevare. S obzirom na ta kretanja u području tehnologije, pravni okvir mora ostati relevantan i ažuran na temelju tehnološki neutralnog pristupa.

⁽¹⁾ SL C 197, 8.6.2018., str. 24.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

⁽³⁾ Okvirna odluka Vijeća 2001/413/PUP od 28. svibnja 2001. o borbi protiv prijevara i krivotvorenja bezgotovinskih sredstava plaćanja (SL L 149, 2.6.2001., str. 1).

- (7) Prijevarama se financiraju kriminalne skupine, a usto se i ograničava razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta i građane odvraća od kupnje na internetu.
- (8) U području prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja zajedničke definicije važne su kako bi se u državama članicama osigurao dosljedan pristup primjeni ove Direktive i olakšala razmjena informacija te suradnja među nadležnim tijelima. Definicijama bi trebalo obuhvatiti nove vrste bezgotovinskih instrumenata plaćanja, kojima se omogućuju transferi elektroničkog novca i virtualnih valuta. U definiciji bezgotovinskih instrumenata plaćanja trebalo bi uzeti u obzir to da se bezgotovinski instrument plaćanja može sastojati od različitih elemenata koji funkcioniraju kao cjelina, primjerice aplikacija za mobilno plaćanje i autorizacija povezana s njome (npr. zaporka). Kada se u ovoj Direktivi upotrebljava koncept bezgotovinskog instrumenta plaćanja, trebalo bi se podrazumijevati da se instrumentom vlasniku ili korisniku instrumenta daje mogućnost da doista ostvari transfer novca ili novčane vrijednosti ili da aktivira nalog za plaćanje. Primjerice, nezakonito stjecanje mobilne aplikacije za plaćanje bez potrebne autorizacije ne bi se smatralo nezakonitim stjecanjem bezgotovinskog instrumenta plaćanja jer se njime korisniku zapravo ne omogućuje transfer novca ili novčane vrijednosti.
- (9) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati na bezgotovinske instrumente plaćanja samo u mjeri u kojoj se to odnosi na njihovu funkciju plaćanja.
- (10) Ovom bi se Direktivom trebale obuhvatiti virtualne valute samo ako se mogu uobičajeno upotrebljavati za izvršavanje plaćanja. Države članice trebalo bi poticati da u svojem nacionalnom pravu osiguraju da buduće valute virtualne prirode koje izdaju njihove središnje banke ili druga javna tijela uživaju jednaku razinu zaštite od kaznenih djela prijevara kao i bezgotovinska sredstva plaćanja općenito. Ovom bi Direktivom trebalo obuhvatiti digitalne novčanike kojima se omogućuje transfer virtualnih valuta u istoj mjeri kao bezgotovinske instrumente plaćanja. Definicija pojma „digitalno sredstvo razmjene” trebala bi uzeti u obzir to da digitalni novčanici za prijenos virtualnih valuta mogu imati, iako ne nužno, obilježja instrumenta plaćanja te da se time ne bi trebala proširiti definicija instrumenta plaćanja.
- (11) Slanje lažnih računa radi stjecanja vjerodajnica za plaćanje trebalo bi se smatrati pokušajem nezakonitog prisvajanja u okviru ove Direktive.
- (12) Koristeći se kaznenim pravom da bi se zaštitili, u prvom redu, instrumenti plaćanja koji upotrebljavaju posebne oblike zaštite od imitacije ili zloupotrebe želi se gospodarske subjekte potaknuti da za instrumente plaćanja koje izdaju osiguraju takve posebne oblike zaštite.
- (13) Učinkovite i djelotvorne kaznenopravne mjere ključne su za zaštitu bezgotovinskih sredstava plaćanja od prijevara i krivotvorenja. Osobito je potreban zajednički kaznenopravni pristup konstitutivnim elementima kriminalnog postupanja kojim se doprinosi upotrebi bezgotovinskih sredstava plaćanja s ciljem prijevara ili kojima se priprema ta upotreba s ciljem prijevara. Radnje poput prikupljanja i posjedovanja instrumenata plaćanja s namjerom počinjenja prijevara, primjerice putem tzv. phishinga, skimminga ili usmjeravanja ili preusmjeravanja korisnika platnih usluga na internetske stranice koje oponašaju stvarne stranice za platne usluge te distribuciju takvih podataka, primjerice prodajom podataka s kreditne kartice na internetu, trebalo bi stoga smatrati zasebnim kaznenim djelom za čije počinjenje nije potrebna stvarna upotreba bezgotovinskih sredstava plaćanja s ciljem prijevara. Takvo kriminalno postupanje trebalo bi stoga obuhvaćati i okolnosti kada posjedovanje, nabava ili distribucija ne vode nužno do upotrebe takvih instrumenata plaćanja s ciljem prijevara. Međutim, u slučajevima u kojima se ovom Direktivom kriminalizira posjedovanje ili držanje, ne bi se smjelo kriminalizirati puki propust. Ovom Direktivom ne bi trebalo sankcionirati zakonitu upotrebu instrumenta plaćanja, uključujući pružanje inovativnih usluga plaćanja i u vezi s njim, poput usluga koje obično razvijaju financijsko-tehnološka poduzeća.
- (14) U odnosu na kaznena djela na koja se odnosi ova Direktiva, koncept namjere primjenjuje se na sve konstitutivne elemente tih kaznenih djela u skladu s nacionalnim pravom. Moguće je da se namjerna priroda djelovanja, kao i svako znanje ili svrha koji su potrebni kao element kaznenog djela, može se iščitati na temelju objektivnih, činjeničnih okolnosti. Kaznena djela kod kojih se namjera ne zahtijeva ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Direktivom.
- (15) Ova Direktiva odnosi se na klasične oblike postupanja poput prijevara, krivotvorenja, krađe i nezakonitog prisvajanja, koji su u nacionalnom pravu utvrđeni još prije doba digitalizacije. Stoga je za prošireno područje primjene ove Direktive u pogledu instrumenata plaćanja koji nisu u fizičkom obliku potrebna definicija istovrijednih oblika postupanja u digitalnoj sferi, nadopunjujući i jačajući Direktivu 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*). Nezakonito stjecanje bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku trebalo bi biti kazneno djelo, barem kada uključuje počinjenje jednog od kaznenih djela iz članaka od 3. do 6. Direktive

(* Direktiva 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP (SL L 218, 14.8.2013., str. 8.).

2013/40/EU ili zloupotrebu bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku. „Zloupotreba” bi se trebala tumačiti kao radnja osobe kojoj je povjeren bezgotovinski instrument plaćanja koji nije u fizičkom obliku da svjesno bespravno upotrijebi taj instrument za vlastitu korist ili korist druge osobe. Nabava radi upotrebe s ciljem prijave takvog nezakonito stečenog instrumenta trebala bi biti kažnjiva, a da pritom ne bude nužno ustanoviti sve činjenične elemente nezakonitog stjecanja, te bez zahtjeva za prethodnom ili istodobnom osudom za predikatno kazneno djelo koje je dovelo do nezakonitog stjecanja.

- (16) Ova se Direktiva također odnosi na alate koji se mogu iskoristiti za počinjenje kaznenih djela navedenih u njoj. Imajući u vidu potrebu da se izbjegne kriminalizacija u slučajevima kada se takvi alati proizvode i stavljaju na tržište u legitimne svrhe te, premda bi se mogli koristiti za počinjenje kaznenih djela, sami po sebi stoga nisu prijetnja, kriminalizacija bi se trebala ograničiti na one alate koji su prvenstveno osmišljeni ili posebno prilagođeni kako bi se počinila kaznena djela iz ove Direktive.
- (17) Sankcije i kazne za prijevare i krivotvorenje u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće na razini Unije. Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje individualizacija i primjena kazni te izvršavanje kaznenih sankcija u skladu s okolnostima predmeta te općim pravilima nacionalnog kaznenog prava.
- (18) Budući da se ovom Direktivom predviđaju minimalna pravila, države članice mogu donijeti ili zadržati stroža kaznenopravna pravila u pogledu prijave i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja, među kojima širu definiciju kaznenih djela.
- (19) Primjereno je predvidjeti strože kazne kada se kazneno djelo počinilo u okviru zločinačke organizacije, kako je definirano u Okvirnoj odluci Vijeća 2008/841/PUP⁽⁵⁾. Države članice ne bi trebalo obvezivati da predvide posebne otežavajuće okolnosti kada nacionalno pravo utvrđuje zasebna kaznena djela te to može dovesti do strožih sankcija. Kada ista osoba počini kazneno djelo iz ove Direktive u vezi s drugim kaznenim djelom iz ove Direktive, a jedno od tih kaznenih djela de facto predstavlja nužan element tog drugog kaznenog djela, država članica može, u skladu s općim načelima nacionalnog prava, predvidjeti da se takvo postupanje smatra otežavajućom okolnošću u odnosu na glavno kazneno djelo.
- (20) Pravilima o sudskoj nadležnosti trebalo bi osigurati djelotvoran kazneni progon kaznenih djela iz ove Direktive. Općenito je kaznenopravni sustav zemlje u kojoj su počinjena kaznena djela najprimjereniji za njihov kazneni progon. Svaka država članica trebala bi stoga uspostaviti svoju nadležnost nad kaznenim djelima počinjenima na svojem državnom području i nad kaznenim djelima koja su počinili njezini državljani. Države članice mogu također uspostaviti svoju nadležnost nad kaznenim djelima kojima se uzrokuje šteta na njihovu državnom području. Snažno ih se potiče da to i učine.
- (21) Podsjećajući na obveze iz Okvirne odluke Vijeća 2009/948/PUP⁽⁶⁾ i Odluke Vijeća 2002/187/PUP⁽⁷⁾, nadležna tijela se u slučajevima sukoba nadležnosti potiče da iskoriste mogućnost provođenja izravnih savjetovanja uz pomoć Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust).
- (22) S obzirom na to da su za djelotvornu istragu prijave i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja potrebni posebni alati te s obzirom na njihovu važnost za djelotvornu međunarodnu suradnju nacionalnih tijela, istražni alati koji se obično koriste u predmetima koji obuhvaćaju organizirani kriminal ili druge teške oblike kriminala trebali bi biti dostupni nadležnim tijelima u svim državama članicama ako i u mjeri u kojoj je korištenje tim alatima prikladno i razmjerno prirodi i težini kaznenih djela, kako su utvrđena u nacionalnom pravu. Uz navedeno, tijela kaznenog progona i druga nadležna tijela trebala bi imati pravodobni pristup relevantnim informacijama kako bi istražila i kazneno gonila kaznena djela iz ove Direktive. Države članice potiče se na dodjelu odgovarajućih ljudskih i financijskih resursa nadležnim tijelima radi pravilne istrage i kaznenog progona kaznenih djela iz ove Direktive.

⁽⁵⁾ Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala (SL L 300, 11.11.2008., str. 42.).

⁽⁶⁾ Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (SL L 328, 15.12.2009., str. 42.).

⁽⁷⁾ Odluka Vijeća 2002/187/PUP od 28. veljače 2002. kojom se osniva Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela (SL L 63, 6.3.2002., str. 1.).

- (23) Nacionalna tijela nadležna za istrage ili kazneni progon kaznenih djela iz ove Direktive trebalo bi ovlastiti za suradnju s drugim nacionalnim tijelima unutar iste države članice i s njihovim ekvivalentima u drugim državama članicama.
- (24) U mnogim su slučajevima kriminalne aktivnosti stoje u pozadini incidenata o kojima bi trebalo obavijestiti relevantna nacionalna nadležna tijela u skladu s Direktivom (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾. Može se sumnjati na kriminalnu prirodu takvih incidenata čak i ako u tom trenutku nema dovoljno dokaza da je riječ o kaznenom djelu. U tom kontekstu trebalo bi poticati relevantne operatere osnovnih usluga i pružatelje digitalnih usluga da izvješća propisana Direktivom (EU) 2016/1148 dostavljaju tijelima kaznenog progona radi učinkovitog i sveobuhvatnog odgovora te lakšeg utvrđivanja počinitelja i dokazivanja odgovornosti. Promicanje sigurnog, zaštićenog i otpornijeg okruženja posebice zahtijeva sustavno prijavljivanje tijelima kaznenog progona incidenata za koje se sumnja da su teška kaznena djela. Štoviše, kada je to relevantno, u istrage bi trebalo uključiti timove za odgovor na računalne sigurnosne incidente imenovane na temelju Direktive (EU) 2016/1148 s ciljem osiguravanja informacija, ako se to smatra primjerenim na nacionalnoj razini, i stručnih znanja o informacijskim sustavima.
- (25) Značajni sigurnosni incidenti, kako su navedeni u Direktivi (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, mogu biti kriminalnog podrijetla. Kada je to relevantno, trebalo bi poticati pružatelje platnih usluga da tijelima kaznenog progona dostavljaju izvješća koja su dužni podnositi nadležnom tijelu u matičnoj državi članici prema Direktivi (EU) 2015/2366.
- (26) Na razini Unije postoji niz instrumenata i mehanizama kojima se omogućuje razmjena informacija među nacionalnim tijelima kaznenog progona za potrebe istrage i kaznenog progona kaznenih djela. Kako bi se pospješila i ubrzala suradnja među nacionalnim tijelima kaznenog progona te kako bi se osiguralo maksimalno iskorištavanje tih instrumenata i mehanizama, ovom bi se Direktivom trebala ojačati važnost operativnih kontaktnih točaka koje su uvedene Okvirnom odlukom 2001/413/PUP. Države članice trebale bi moći odlučiti da iskoriste postojeće mreže operativnih kontaktnih točaka, kao što je ona uspostavljena Direktivom 2013/40/EU. Kontaktne bi točke trebale osigurati djelotvornu potporu, primjerice olakšavanjem razmjene relevantnih informacija i pružanjem tehničkih savjeta ili pravnih informacija. Kako bi se osigurao nesmetan rad mreže, svakoj kontaktnoj točki trebalo bi omogućiti brzu komunikaciju s kontaktnom točkom u drugoj državi članici. S obzirom na snažnu prekograničnu dimenziju područja kriminala obuhvaćenog ovom Direktivom te, posebno, nestalnu prirodu elektroničkih dokaza, države članice trebale bi imati mogućnost brzog odgovora na hitne zahtjeve iz mreže i osigurati povratne informacije u roku od osam sati. U vrlo hitnim i ozbiljnim slučajevima države članice trebale bi obavijestiti Agenciju Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol).
- (27) Prijavljivanje kaznenih djela javnim tijelima bez neopravdane odgode vrlo je važno u borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja jer je to često početna točka kaznene istrage. Potrebno je poduzeti mjere kako bi se potaknulo fizičke i pravne osobe, a posebno financijske institucije, da prijavljuju kaznena djela tijelima kaznenog progona i pravosudnim tijelima. Te mjere mogu se temeljiti na različitim vrstama aktivnosti, uključujući zakonodavne akte koji uključuju obvezno prijavljivanje sumnje na prijevaru, ili nezakonodavne aktivnosti, kao što je osnivanje ili podupiranje organizacija ili mehanizama kojima se potiče razmjena informacija ili podizanje svijesti. Svaka mjera koja obuhvaća obradu osobnih podataka fizičkih osoba trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾. Konkretno, bilo kakav prijenos informacija za potrebe sprečavanja i suzbijanja kaznenih djela povezanih s prijevarom i krivotvorenjem u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja trebao bi se odvijati u skladu sa zahtjevima utvrđenima tom uredbom, posebno s obzirom na zakonitost obrade podataka.
- (28) Kako bi se olakšalo promptno i izravno prijavljivanje kaznenog djela, Komisija bi trebala pažljivo procijeniti uvođenje učinkovitih sustava za internetsko prijavljivanje prijevara u državama članicama te standardiziranih predložaka za prijavljivanje na razini Unije. Takvim bi se sustavima trebalo olakšati prijavljivanje prijevara u vezi s bezgotovinskim plaćanjima koje se često događaju na internetu i time ojačati potporu žrtvama, identifikaciju i analizu prijetnji kiberkriminala te rad i prekograničnu suradnju nacionalnih nadležnih tijela.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1).

- (29) Kaznena djela iz ove Direktive često su prekogranične prirode. Stoga suzbijanje tih kaznenih djela ovisi o bliskoj suradnji među državama članicama. Države članice potiče se da u prikladnoj mjeri osiguraju učinkovitu primjenu instrumenata uzajamnog priznavanja i pravne pomoći u vezi s kaznenim djelima obuhvaćenima ovom Direktivom.
- (30) Istraga i progon svih oblika prijevare i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja, među ostalim i onim koji uključuju malu količinu novca, posebno su važni za učinkovitu borbu protiv te pojave. Obveze prijavljivanja, razmjena informacija i statistička izvješća učinkoviti su načini otkrivanja prijevare, a posebno sličnih aktivnosti koje uključuju male količine novca ako se gledaju odvojeno.
- (31) Prijevare i krivotvorenje u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja mogu uzrokovati teške gospodarske i negospodarske posljedice za žrtve. Ako takva prijevare obuhvaća npr. krađu identiteta, posljedice su često teške zbog štete po ugled i poslovanje, narušavanja kreditnog rejtinga pojedinca i teških emocionalnih boli. Države članice trebale bi donijeti mjere za pomoć, potporu i zaštitu u svrhu otklanjanja tih posljedica.
- (32) Često može proći mnogo vremena prije nego što žrtve saznaju da su pretrpjele gubitke zbog kaznenih djela prijevare i krivotvorenja. Tijekom tog razdoblja može doći do cijelog niza međusobno povezanih kaznenih djela, zbog čega su posljedice za žrtve još i veće.
- (33) Fizičke osobe koje su žrtve prijevare u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja imaju prava u skladu s Direktivom 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Države članice trebale bi donijeti mjere za pomoć i potporu takvim žrtvama koje se temelje na mjerama propisanim tom direktivom, no izravnije odgovaraju na posebne potrebe žrtava prijevare u vezi s krađom identiteta. Takve mjere trebale bi obuhvaćati, u prvom redu, sastavljanje popisa posebnih institucija zaduženih za različite aspekte kaznenih djela krađe identiteta i potpore žrtvama, specijalističku psihološku potporu i savjete o financijskim, praktičnim i pravnim pitanjima, kao i pomoć u pogledu primanja dostupne kompenzacije. Države članice također bi trebalo ohrabriti da uspostave jedinstveni nacionalni instrument za informiranje na internetu na temelju kojega bi žrtve lakše pristupale pomoći i potpori. Pravnim osobama također je potrebno ponuditi specifične informacije i savjete o zaštiti od negativnih posljedica takvih kaznenih djela.
- (34) U Direktivi je potrebno utvrditi pravo pravnih osoba na pristup informacijama u skladu s nacionalnim pravom o postupcima za podnošenje pritužbi. Ono je posebno nužno za mala i srednja poduzeća te bi trebalo doprinijeti stvaranju naklonjenijeg okruženja za njihovo poslovanje. Fizičke osobe već uživaju to pravo u skladu s Direktivom 2012/29/EU.
- (35) Države članice trebale bi uz potporu Komisije uspostaviti ili ojačati politike za sprečavanje prijevare i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i mjere za smanjenje rizika od počinjenja takvih kaznenih djela, uz pomoć kampanja za informiranje i podizanje razine svijesti. U tom bi kontekstu države članice trebale razvijati i ažurirati trajni internetski alat u lako razumljivom formatu za informiranje, s praktičnim primjerima prijevornih ponašanja. Taj bi alat mogao biti povezan s jedinstvenim alatom za informiranje žrtava na internetu ili sačinjavati njegov dio. Države članice također bi mogle uspostaviti obrazovne i istraživačke programe. Posebna pozornost trebala bi se posvetiti potrebama i interesima ranjivih osoba. Države članice potiču se da za te kampanje osiguravaju dostatna financijska sredstva.
- (36) Potrebno je prikupljati statističke podatke o prijeveri i krivotvorenju u vezi s bezgotovinskim instrumentima plaćanja. Države bi članice u skladu s time trebale biti obvezane osigurati uspostavu prikladnog sustava za bilježenje, izradu i dostavljanje postojećih statističkih podataka o kaznenim djelima navedenima u ovoj Direktivi.
- (37) Ovom se Direktivom nastoje izmijeniti i proširiti odredbe Okvirne odluke 2001/413/PUP. Budući da treba donijeti mnogo opsežnih izmjena, Okvirnu odluku 2001/413/PUP radi jasnoće trebalo bi u cijelosti zamijeniti u odnosu na države članice koje se obvezuju ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14.11.2012., str. 57).

- (38) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU), i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, te države članice ne sudjeluju u donošenju ove Direktive te ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.
- (39) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (40) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest podvrgavanje prijevare i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja u svim državama članicama učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama te poboljšanje i poticanje prekogranične suradnje među nadležnim tijelima te između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih tijela, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega ili učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (41) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i slijede načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, uključujući pravo na slobodu i sigurnost, poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštitu osobnih podataka, slobodu poduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pretpostavku neudžnosti i pravo na obranu, načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni, kao i pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo. Ovom se Direktivom nastoji osigurati potpuno poštovanje tih prava i načela i trebalo bi je u skladu time provesti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

GLAVA I.

PREDMET I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

Ovom Direktivom utvrđuju se minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području prijevare i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja. Njome se olakšava sprečavanje takvih kaznenih djela te pružanje pomoći i potpore žrtvama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „bezgotovinski instrument plaćanja” znači zaštićeni uređaj, predmet ili zapis ili njihova kombinacija, osim zakonskih sredstava plaćanja, koji jest ili nije u fizičkom obliku, a nositelju ili korisniku omogućuje, samostalno ili u vezi s postupkom, odnosno nizom postupaka, prijenos novca ili novčane vrijednosti, među ostalim s pomoću digitalnih sredstava razmjene;
- (b) „zaštićeni uređaj, predmet ili zapis” znači uređaj, predmet ili zapis zaštićen od kopiranja ili upotrebe s ciljem prijevare, primjerice kroz dizajn, kodiranje ili potpis;
- (c) „digitalno sredstvo razmjene” znači bilo kakav elektronički novac, kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾, i virtualne valute;

⁽¹²⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7).

- (d) „virtualna valuta” znači digitalno predstavljanje vrijednosti koju ne izdaje ili za koju ne jamči središnja banka ni javno tijelo, niti je nužno povezana sa zakonski uspostavljenom valutom te nema pravni status valute ili novca, ali je fizičke ili pravne osobe prihvaćaju kao sredstvo razmjene i može se prenositi, pohranjivati te se njome može trgovati elektroničkim putem;
- (e) „informativni sustav” znači informativni sustav kako je definiran u članku 2. točki (a) Direktive 2013/40/EU;
- (f) „računalni podaci” znači računalni podaci kako su definirani u članku 2. točki (b) Direktive 2013/40/EU;
- (g) „pravna osoba” znači subjekt koji ima pravnu osobnost prema primjenjivom pravu, osim država ili javnih tijela koja obnašaju državnu vlast te javnih međunarodnih organizacija.

GLAVA II.

KAZNENA DJELA

Članak 3.

Upotreba bezgotovinskih instrumenata plaćanja s ciljem prijevare

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se sljedeće postupanje, kada je počinjeno namjerno, kažnjava kao kazneno djelo:

- (a) upotreba ukradenog ili na drugi način nezakonito prisvojenog ili stečenog bezgotovinskog instrumenta plaćanja s ciljem prijevare;
- (b) upotreba krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja s ciljem prijevare.

Članak 4.

Kaznena djela povezana s upotrebom bezgotovinskih instrumenata plaćanja koji su u fizičkom obliku s ciljem prijevare

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se sljedeće postupanje, kada je počinjeno namjerno, kažnjava kao kazneno djelo:

- (a) krađa ili drugo nezakonito prisvajanje bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji je u fizičkom obliku;
- (b) krivotvorenje ili falsificiranje bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji je u fizičkom obliku s ciljem prijevare;
- (c) posjedovanje ukradenog ili na drugi način nezakonito prisvojenog ili krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji je u fizičkom obliku radi upotrebe s ciljem prijevare;
- (d) nabava za sebe ili druge, uključujući primanje, prisvajanje, kupnju, prijenos, uvoz, izvoz, prodaju, prijevoz ili distribuciju ukradenog, krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji je u fizičkom obliku radi upotrebe s ciljem prijevare.

Članak 5.

Kaznena djela povezana s upotrebom bezgotovinskih instrumenata plaćanja koji nisu u fizičkom obliku s ciljem prijevare

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se sljedeće postupanje, kada je počinjeno namjerno, kažnjava kao kazneno djelo:

- (a) nezakonito stjecanje bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku, barem kada je to stjecanje uključivalo počinjenje jednog od kaznenih djela iz članaka od 3. do 6. Direktive 2013/40/EU, ili zlouporabu bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku;
- (b) krivotvorenje ili falsificiranje bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku s ciljem prijevare;
- (c) držanje nezakonito stečenog, krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku radi upotrebe s ciljem prijevare, barem ako je u trenutku držanja instrumenta poznato njegovo nezakonito podrijetlo;
- (d) nabava za sebe ili druge, uključujući prodajom, prijenosom i distribucijom ili stavljanje na raspolaganje nezakonito stečenog, krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku radi upotrebe s ciljem prijevare.

*Članak 6.***Prijevara povezana s informacijskim sustavima**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se namjerna provedba ili uzrokovanje prijenosa novca, novčane vrijednosti ili virtualnih valuta i time uzrokovanje nezakonitog gubitka imovine za drugu osobu u svrhu stjecanja nezakonite koristi za počinitelja ili treću stranu, kažnjava kao kazneno djelo ako je počinjeno:

- (a) bespravnim sprečavanjem ili ometanjem funkcioniranja informacijskog sustava;
- (b) bespravnim uvođenjem, izmjenom, brisanjem, prijenosom ili prikrivanjem računalnih podataka.

*Članak 7.***Alati koji se koriste za počinjenje kaznenih djela**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kao kazneno djelo kažnjava proizvodnja, nabava za sebe ili druge, uključujući uvoz, izvoz, prodaju, prijevoz i distribuciju, ili stavljanje na raspolaganje uređaja ili instrumenta, računalnih podataka ili bilo kojih drugih sredstava prvenstveno osmišljenih ili posebno prilagođenih kako bi se počinilo bilo koje od kaznenih djela iz članka 4. točaka (a) i (b), članka 5. točaka (a) i (b) ili članka 6., barem kada su počinjeni s namjerom da se ta sredstva iskoriste.

*Članak 8.***Poticanje, pomaganje i pokušaj**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se poticanje na kazneno djelo ili pomaganje u kaznenom djelu iz članaka od 3. do 7. kažnjavaju kao kazneno djelo.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pokušaj počinjenja kaznenog djela iz članka 3., članka 4. točaka (a), (b) i (d), članka 5. točaka (a) i (b) te članka 6. kažnjava kao kazneno djelo. U pogledu članka 5. točke (d), države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se barem pokušaj nabave nezakonito stečenog, krivotvorenog ili falsificiranog bezgotovinskog instrumenta plaćanja koji nije u fizičkom obliku za sebe ili druge s ciljem prijave kažnjava kao kazneno djelo.

*Članak 9.***Kazne za fizičke osobe**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članaka od 3. do 8. kažnjavaju učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članka 3., članka 4. točaka (a) i (b), članka 5. točaka (a) i (b) kažnjavaju maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje dvije godine.
3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članka 4. točaka (c) i (d) te članka 5. točaka (c) i (d) kažnjavaju maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje jedne godine.
4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kazneno djelo iz članka 6. kažnjava maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri godine.
5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kazneno djelo iz članka 7. kažnjava maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje dvije godine.
6. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se kaznena djela iz članaka od 3. do 6. kažnjavaju maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje pet godina ako su počinjena u okviru zločinačke organizacije, kako je utvrđeno u Okvirnoj odluci 2008/841/PUP, neovisno o kazni predviđenoj u toj Odluci.

Članak 10.**Odgovornost pravnih osoba**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za kaznena djela iz članka od 3. do 8. koja je u njihovu korist počinila bilo koja osoba koja je djelovala samostalno ili kao dio tijela pravne osobe i koja ima vodeći položaj u okviru pravne osobe, na temelju:

- (a) ovlasti za zastupanje pravne osobe;
- (b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe;
- (c) ovlasti za provedbu kontrole unutar pravne osobe.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima ako je nedostatak nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. omogućio osobi koja je podređena toj pravnoj osobi da počinji bilo koje od kaznenih djela iz članka od 3. do 8. u korist te pravne osobe.

3. Odgovornost pravnih osoba na temelju stavaka 1. i 2. ne isključuje kaznene postupke protiv fizičkih osoba koje su počinitelji ili poticatelji kaznenih djela iz članka od 3. do 8. ili pomagatelji u tim kaznenim djelima.

Članak 11.**Sankcije za pravne osobe**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravna osoba koja se smatra odgovornom na temelju članka 10. stavka 1. ili 2. podliježe učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama, koje uključuju kaznene novčane kazne ili novčane kazne koje nisu kaznene te mogu uključivati i druge sankcije, kao što su:

- (a) ukidanje prava na javne naknade ili pomoć;
- (b) privremeno isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije;
- (c) privremena ili trajna zabrana obavljanja poslovnih djelatnosti;
- (d) stavljanje pod sudski nadzor;
- (e) sudski nalog za likvidaciju;
- (f) privremeno ili trajno zatvaranje objekata koji su služili za počinjenje kaznenog djela.

GLAVA III.**NADLEŽNOST I ISTRAGE****Članak 12.****Nadležnost**

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi uspostavila svoju nadležnost za kaznena djela iz članka od 3. do 8. ako je ispunjeno barem jedno od sljedećeg:

- (a) kazneno djelo počinjeno je u cijelosti ili djelomično na njezinu državnom području;
- (b) počinitelj je njezin državljanin.

2. Za potrebe stavka 1. točke (a), smatra se da je kazneno djelo počinjeno u cijelosti ili djelomično na državnom području države članice ako je počinitelj tijekom počinjenja kaznenog djela bio fizički prisutan na tom državnom području te neovisno o tome je li kazneno djelo počinjeno s pomoću informacijskog sustava na tom državnom području.

3. Država članica obavješćuje Komisiju ako odluči utvrditi nadležnost za kazneno djelo iz članka od 3. do 8. počinjeno izvan njezina državnog područja, uključujući ako:

- (a) počinitelj ima uobičajeno boravište na njezinu državnom području;
- (b) kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe s poslovnim nastanom na njezinu državnom području;
- (c) kazneno djelo počinjeno je protiv jednog od njezinih državljana ili osobe koja ima uobičajeno boravište na njezinu državnom području;

*Članak 13.***Djelotvorne istrage i suradnja**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su istražni alati, poput onih koji se koriste u borbi protiv organiziranog kriminala ili u drugim slučajevima teških kaznenih djela, djelotvorni, proporcionalni počinjenom kaznenom djelu i dostupni osobama, jedinicama ili službama koje su odgovorne za istragu ili kazneni progon kaznenih djela iz članka od 3. do 8.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale slanje informacija u vezi s kaznenim djelima navedenima u člancima od 3. do 8. bez neopravdane odgode tijelima koja ih istražuju ili kazneno gone, ako je nacionalnim pravom propisano da su fizičke i pravne osobe dužne slati informacije u vezi s takvim kaznenim djelima.

GLAVA IV.

RAZMJENA INFORMACIJA I PRIJAVLJIVANJE KAZNENIH DJELA*Članak 14.***Razmjena informacija**

1. Za potrebe razmjene informacija koje se odnose na kaznena djela iz članka od 3. do 8., države članice osiguravaju dostupnost operativne nacionalne kontaktne točke 24 sata dnevno sedam dana u tjednu. Države članice ujedno osiguravaju uspostavu postupaka kako bi se, u slučaju hitnih zahtjeva za pomoć, ti zahtjevi hitno riješili i kako bi nadležno tijelo u roku od osam sati od primitka moglo barem naznačiti hoće li odgovoriti na zahtjev i oblik tog odgovora te procijenjeno vrijeme u kojem će on biti poslan. Države članice mogu odlučiti koristiti se postojećim mrežama operativnih kontaktnih točaka.
2. Države članice obavješćuju Komisiju, Europol i Eurojust o svojim imenovanim kontaktnim točkama iz stavka 1. Prema potrebi te informacije ažuriraju. Komisija navedene informacije prosljeđuje ostalim državama članicama.

*Članak 15.***Prijavljivanje kaznenih djela**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere radi osiguravanja dostupnosti prikladnih kanala za prijavljivanje kako bi se olakšalo prijavljivanje kaznenih djela iz članka od 3. do 8. tijelima kaznenog progona i drugim nadležnim nacionalnim tijelima bez neopravdane odgode.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi potaknule financijske institucije i druge pravne osobe koje posluju na njihovu državnom području da sumnju na prijevaru bez neopravdane odgode prijave tijelima kaznenog progona i drugim nadležnim tijelima, u svrhu otkrivanja, sprečavanja, istrage ili kaznenog progona kaznenih djela iz članka od 3. do 8.

*Članak 16.***Pomoć i potpora žrtvama**

1. Države članice osiguravaju da se pravnim i fizičkim osobama koje su pretrpjele štetu zbog kaznenih djela iz članka od 3. do 8., počinjenih zloupotrebom osobnih podataka, pruže:
 - (a) konkretne informacije i savjeti o tome kako se zaštititi od negativnih posljedica kaznenih djela, primjerice štete nanesene ugledu; i
 - (b) popis posebnih institucija zaduženih za različite aspekte kaznenih djela krađe identiteta i za potporu žrtvama.
2. Države članice potiču se na uspostavu jedinstvenih nacionalnih alata za informiranje na internetu kako bi se olakšao pristup pomoći i potpori za fizičke i pravne osobe koje su pretrpjele štetu proizašlu iz kaznenih djela iz članka od 3. do 8., počinjenih zloupotrebom osobnih podataka.

3. Države članice osiguravaju da se pravnim osobama koje su žrtve kaznenih djela iz članka od 3. do 8. ove Direktive nakon prvog kontakta s nadležnim tijelom bez neopravdane odgode ponude sljedeće informacije o:

- (a) postupku podnošenja pritužbi u vezi s kaznenim djelom i ulozi žrtve u takvim postupcima;
- (b) pravu na primanje informacija o predmetu u skladu s nacionalnim pravom;
- (c) dostupnim postupcima za podnošenje pritužbi ako nadležno tijelo ne poštuje prava žrtve tijekom kaznenog postupka;
- (d) podacima za kontakt za potrebe komunikacije o predmetu.

Članak 17.

Sprečavanje

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, među ostalim putem interneta, kao što su kampanje s ciljem informiranja i podizanja svijesti te istraživački i obrazovni programi kojima se nastoji smanjiti ukupni broj prijevара, podignuti svijest i smanjiti rizik od toga da se postane žrtvom prijevара. Kada je to primjereno države članice djeluju u suradnji s dionicima.

Članak 18.

Praćenje i statistički podaci

1. Najkasnije do 31. kolovoza 2019. Komisija uspostavlja detaljni program za praćenje ishoda, rezultata i učinaka Direktive. U programu praćenja utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje potrebnih podataka i drugih dokaza. Navode se mjere koje će Komisija i države članice poduzeti pri prikupljanju, razmjeni i analizi podataka i drugih dokaza.
2. Države članice osiguravaju uspostavu sustava za bilježenje, izradu i dostavljanje anonimiziranih statističkih podataka o fazama prijavljivanja, istrage i pravosudnog postupka u vezi s kaznenim djelima iz članka od 3. do 8.
3. Statistički podaci iz stavka 2. obuhvaćaju barem postojeće podatke o broju kaznenih djela iz članka od 3. do 8. koja su zabilježile države članice i broj osoba koje su kazneno gonjene i osuđene za kaznena djela iz članka od 3. do 7.
4. Države članice Komisiji svake godine dostavljaju podatke prikupljene na temelju stavaka 1., 2. i 3. Komisija osigurava da se konsolidirani pregled tih statističkih izvješća svake godine objavi i preda nadležnim specijaliziranim agencijama i tijelima Unije.

Članak 19.

Zamjena Okvirne odluke 2001/413/PUP

Okvirna odluka 2001/413/PUP zamjenjuje se u odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica u pogledu roka za prenošenje navedene Okvirne odluke u nacionalno pravo.

U odnosu na države članice koje obvezuje ova Direktiva, upućivanja na Okvirnu odluku 2001/413/PUP smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu.

Članak 20.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 31. svibnja 2021. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 21.

Evaluacija i izvješćivanje

1. Komisija do 31. svibnja 2023. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele potrebne mjere za usklađivanje s ovom Direktivom. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.
2. Komisija do 31. svibnja 2026. provodi evaluaciju učinka ove Direktive na borbu protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja, kao i na temeljna prava, te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.
3. U kontekstu evaluacije iz stavka 2. ovog članka Komisija izvješćuje i o nužnosti, izvedivosti i učinkovitosti uspostave nacionalnih sigurnih internetskih sustava kako bi se žrtvama pomoglo u prijavljivanju svih kaznenih djela iz članaka od 3. do 8. te uvođenja standardiziranog predloška za prijavljivanje na razini Unije da služi kao temelj za države članice.

Članak 22.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/714

od 7. ožujka 2019.

o zamjeni Priloga I. i izmjeni priloga II. i VII. Uredbi (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o građanskoj inicijativi

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o građanskoj inicijativi ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16.,

budući da:

- (1) Člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 211/2011 utvrđuje se da u najmanje jednoj četvrtini država članica najmanji broj potpisnika građanske inicijative odgovara broju članova Europskog parlamenta izabranih u svakoj državi članici, pomnoženom sa 750. Ti najmanji brojevi utvrđeni su u Prilogu I. toj uredbi.
- (2) Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o svojoj namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Ugovori će se prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine nakon te obavijesti, to jest od 30. ožujka 2019., osim ako Europsko vijeće u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.
- (3) Europsko vijeće donijelo je 28. lipnja 2018. Odluku (EU) 2018/937 ⁽²⁾ o utvrđivanju sastava Europskog parlamenta. Tom odlukom, koja je stupila na snagu 3. srpnja 2018., određuje se broj predstavnika u Europskom parlamentu izabranih u svakoj državi članici za parlamentarni saziv 2019.–2024., koji počinje 2. srpnja 2019.

Kako bi se ta pravila odrazila u najmanjem broju potpisnika iz Priloga I. Uredbi (EU) br. 211/2011, primjereno je izmijeniti Prilog I. Uredbi (EU) br. 211/2011. Ta bi se izmjena trebala početi primjenjivati 2. srpnja 2019., kada počinje parlamentarni saziv 2019.–2024. Međutim, ako se dvogodišnje razdoblje iz članka 50. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji produlji nakon tog datuma, izmjena bi se trebala početi primjenjivati nakon isteka produljenog razdoblja. Radi jasnoće trebalo bi zamijeniti Prilog I.

- (4) U skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 211/2011 od organizatora predložene građanske inicijative zahtijeva se da je registriraju kod Komisije i da dostave informacije utvrđene u Prilogu II. toj uredbi.

⁽¹⁾ SL L 65, 11.3.2011., str. 1.

⁽²⁾ Odluka Europskog vijeća (EU) 2018/937 od 28. lipnja 2018. o utvrđivanju sastava Europskog parlamenta (SL L 165 I, 2.7.2018., str. 1.).

- (5) Člankom 9. Uredbe (EU) br. 211/2011 utvrđuje se da organizatori za podnošenje građanske inicijative Komisiji upotrebljavaju obrazac utvrđen u Prilogu VII. toj uredbi.
- (6) Obrasci u prilogima II. i VII. Uredbi (EU) br. 211/2011 sadržavaju bilješku s informacijama o tome kako se obrađuju osobni podaci organizatora i sponzora inicijative. Informacije u toj bilješci potrebno je skratiti i pojednostaviti kako bi se izbjegla mogućnost njezina izjednačavanja s izjavom o zaštiti privatnosti koja se upotrebljava pri predmetnoj obradi podataka.
- (7) U tekstu bilješki upućuje se na Uredbu (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Uredba (EZ) br. 45/2001 stavljena je izvan snage i zamijenjena, s učinkom od 11. prosinca 2018., Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Upućivanje na Uredbu (EZ) br. 45/2001 trebalo bi se stoga ukloniti iz tih bilješki.
- (8) Prilog I. Uredbi (EU) br. 211/2011 trebalo bi stoga zamijeniti, a priloge II. i VII. toj uredbi trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 211/2011 mijenja se kako slijedi:

1. Prilog I. zamjenjuje se tekстом iz Priloga ovoj Uredbi.
2. U Prilogu II. tekst u bilješci ⁽¹⁾ zamjenjuje se sljedećim:

„⁽¹⁾ Samo puna imena organizatora, adrese elektroničke pošte osoba za kontakt i informacije o izvorima potpore i financiranja staviti će se na raspolaganje javnosti u internetskom registru Komisije.

Ispitanici imaju pravo uložiti prigovor na objavu svojih osobnih podataka na temelju uvjerljivih legitimnih razloga koji se odnose na njihovu posebnu situaciju.”.

3. U Prilogu VII. tekst u bilješci ⁽¹⁾ zamjenjuje se sljedećim:

„⁽¹⁾ Samo puna imena organizatora, adrese elektroničke pošte osoba za kontakt i informacije o izvorima potpore i financiranja staviti će se na raspolaganje javnosti u internetskom registru Komisije.

Ispitanici imaju pravo uložiti prigovor na objavu svojih osobnih podataka na temelju uvjerljivih legitimnih razloga koji se odnose na njihovu posebnu situaciju.”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 1. točka 1. primjenjuje se od 2. srpnja 2019. ili od sljedećeg dana od dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji, koji god je datum kasniji.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. ožujka 2019.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

NAJMANJI BROJ POTPISNIKA PO DRŽAVI ČLANICI

Belgija	15 750
Bugarska	12 750
Češka	15 750
Danska	10 500
Njemačka	72 000
Estonija	5 250
Irska	9 750
Grčka	15 750
Španjolska	44 250
Francuska	59 250
Hrvatska	9 000
Italija	57 000
Cipar	4 500
Latvija	6 000
Litva	8 250
Luksemburg	4 500
Mađarska	15 750
Malta	4 500
Nizozemska	21 750
Austrija	14 250
Poljska	39 000
Portugal	15 750
Rumunjska	24 750
Slovenija	6 000
Slovačka	10 500
Finska	10 500
Švedska	15 750

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)



Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR